

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXIII. De Delictis puerorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

TITULUS XXIII.

De Delictis puerorum.

SUMMARIUM.

1. Delinquent impuberes doli capaces.
2. Mirius tamen puniendi.
3. Puer doli capax occidens fit irregularis.
4. Doli capax quis dicendus.

I Delicta non tantum cadunt in eos, qui perfectæ sunt ætatis, verum & in impuberes, quatenus tamen doli sunt capaces. Delictum enim dici nequit, nisi quod factum per injuriam, quæ nulla est, ubi sensus deficit. Unde & eatenus tantum poena locum habet quoad delicta, quæ circa istam ætatem cadunt, ut sunt homicidia, blasphemias, mendacia, perjuria, c. 1. & 2. h. t. * Mirius tamen cum ætate agendum, propter iudicii imbecillitatem, quæ peccatum levius facit, d. e. 1. & interdum veniam commiserationemque mereri, d. e. l. auxilium vers. in delictis D. de minorib. & l. infans D. Ad L. Corn. de sicar. Quod & obtinet in casu quo delictum patet demum post pubertatem. Neque enim ideo gravius puniendus reus, cum per hoc in eo non ponatur gravior culpa, & semper inspicendus sit personæ status, qui fuit tempore delicti, l. 1. D. de poenis.

2 Irregularitatem quin contrahat puer doli capax occidens non est dubitandum, secundum dicta sup. De homicid. neutiquam vero, si necdum sit doli capax, quamvis id velit Hostiensis, in c. 1. h. t. cum nequeat dici laborare defectu mansuetudinis, qui citra sensum deliquit. Et facit expressus textus in Clem. unica de homicid. io, qui infantem irregularitate non adfici per eandem commissam adserit.

4 Doli capax quis sit dicendus disputatur. Sunt qui proximum pubertati capacem esse volunt, per text. in §. penult. Infit. de oblig. quæ ex del. nasc. qualem faciunt masculum, qui attigit annum decimum cum dimidio, feminam, quæ nonum cum dimidio Glos. in §. pupillus Infit. de inutilib. stipul. Verum rectius id iudicis arbitrio relinqueretur, secundum discretionem impuberis colligendum ex circumstantiis, cum contingat alios aliis maturius iudicio pollere. Nec

obstante d. §. penult. qui non adfici debet ter pubertati proximum intelligere se debere, sed si id. o. intelligat quid agit. Ceterum ad d. Clem. un. p. 3. in prin. nu. §. de minorib. c. 5. num. 7. Menoch. Arbitr. 1. casu 17. Ceterum in repet. Auth. Sacramenta puberum. si ad sus. veniit. n. 4.

TITULUS XXIV.

De Clerico venatore.

SUMMARIUM.

1. Clericus cur & quatenus inter alios.
2. Capta venatione illicita an restituenda.

Venatio licet ex se sit licita, prohibita tamen Clericis, tum ne per eam doli capax abstrahatur, tum quod proprietas, armorum usurpationem, cades, clericorum cursus, statum eorum, qui graviter tenent desiderat, minus respondeat. Et hoc quæ eam quæ canum & armorum sit interpretatur. Ubi frequens in venatione Episcoporum mensibus suspendi juberetur ab officio, duobus, Subdiaconus ab omni officio, & canes & accipitres alere us interdicitur 2. h. t. can. 3. & 4. Dist. 34. cum pariter sine censentur & prohibita media. Quæ tamen & rara per retia, laqueos, non sunt inhibita, siue fiat gratis exercitio recreative, siue necessitatis. Abbas in d. 2. c. 1. non sit extendenda ultra rationem, quæbet adjunctam.

Quæri possit, An capta per Clericum venatione illicita ejus fiant? Resp. Omnia fieri nec esse restitutioni obnoxia in forma, modo nullius fuerint. Nam si obligatio restituendi esset hac in specie, deducenda foret à iustitia commutativa, per istam venationem non potest dici iungi, quia nulli damnum inferat, cum nullus maneat, nec adficiatur per partem nem; quæ tantum facit Clericum puniri & ad poenam injunctam teneri, non ad quid restituendum, quamvis per partem in poenam transgressionis possit